

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: Tomáš Severa

Vysoká škola: **FF JU v Č. Budějovicích,**
Ústav bohemistiky

Obor: **Bohemistika**

Datum odevzdání posudku: 27. 8. 2012

Recenzent: Mgr. Vera Yakimova

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Postava a její reprezentace v literatuře

.....
(téma)

Bakalářská práce s názvem „Postava a její reprezentace v literatuře“ má za cíl shrnout poznatky o literární postavě, pocházející z různých dob, kontextů, teoretických základů. Tomáš Severa si tedy vybral téma, které se drží skoro pořád na úrovni teorie a jen zběžně používá literární texty, aby konkrétní teze podpořil, či zproblematizoval. Autor práce se seznámil se základními texty o literární postavě v českém jazyce a poukazuje zájem o dané téma a jeho teoretické zpracování. Z textu práce se dá vyvodit, že autor texty opravdu zná a dokáže je reprodukovat na dostatečné úrovni. V tom však spočívá hlavní nedostatek předložené práce, na který se pokusím v dalším textu posudku poukázat.

Na začátku si dovolím malou odbočku, která se týká výběru tématu. Studenti bohemistiky se zřídka pouští do „čistě“ teoretických témat, preferují spíše interpretační, či historická, která nejsou v ničem více či méně hodnotná. Ve všech typech prací však existuje materiál, který bývá charakterizován, analyzován a interpretován. Pokud máme téma například o poetice Skupiny 42, můžeme počítat s tím, že autor/ka práce bude interpretovat dílo autorů, kteří se k ní hlásili. Pokud se práce zaměřuje třeba na určitý motiv v daném literárně-historickém období nebo v tvorbě konkrétního autora, počítáme s tím, že se znovu objeví interpretace děl, kontextu, či dalších relevantních materiálů. Mírím touto úvahou k upozornění, že i teoretická témata musí mít svůj materiál, který by měl být charakterizován a interpretován. Práce Tomáše Severy se v tomto kontextu bohužel vyznačuje tím, že u ní chybí hlubší interpretace, či shrnutí předloženého materiálu. Jak sám autor píše v závěru práce na straně 42: „Výčet literárněvědných přístupů ke kategorii postavy rozhodně není vyčerpávající a úplný, jedná se pouze o přehled nejdůležitějších mezníků ve vývoji pojetí postavy a vybraných konceptů některých významných literárních teoretiků, které jsou

přístupné také v českém překladu.“ Autor práce se snaží poukázat na různé koncepty a vztahy mezi nimi, ve výsledku jeho práce bohužel představuje pouze soubor citátů, či parafrází. Na místech, kde se Severa snaží vyjádřit názor o nějaké koncepci, znovu přikládá citaci jiného autora (nejčastěji Fořta, či Chatmana, ale i dalších). Musím upozornit, že autor řádně cituje všechny použité zdroje, parafráze rovněž uvádí s odkazem na původní text, vede to ale k tomu, že většina jeho vět, či odstavců končí poznámkou pod čarou. Jako jeden z mnoha příkladů uvedu pasáže o teorii postavy Daniely Hodrové, která je představena na stránkách 34 až 37. Na těchto stránkách se snad nesetkáme ani s jedinou větou, která by nebyla přímou citací, či parafrází.

Další opakující se nedostatek práce Tomáše Severy je spojený s už zmíněným maximálním přiblížením vybraným textům. Autor přebírá jejich názory, což vede až k absurditě. Například v úvodu práce na straně 7 Severa parafrázuje tvrzení Rimmon-Kenanové, že „Literární postava je jedním z nejméně systematicky probádaných aspektů narativní teorie a praxe.“ Toto tvrzení autor opakuje i v závěru na straně 42 už bez citací. Problém je v tom, že kniha Rimmon-Keanonové vyšla v roce 1983 a od té doby tedy uběhlo skoro 30 let. I sám Severa pracuje s různými pokusy o systematické bádání postavy, které byly od doby knihy Rimmon-Kenanové publikovány. Pokud je za systematické nepokládá, měl by vysvětlit svůj postoj a argumentovat, proč ho zastává. Mimo kontext je tento výrok Rimmon-Keanonové podle mě použit zavádějícím způsobem.

Z hlediska struktury práce se mi zdá podivné členění práce, které nesměřuje nikam a často se opakuje. Jako příklad uvedu teorii plochých a oblých postav Edwarda Forstera, se kterou se poprvé setkáme převyprávěnou Fořtem na straně 10-11 a znovu převyprávěnou Rimmon-Kenanovou na straně 31-32. Možná by práci prospělo vymezit si méně ambiciózní cíl a představit důkladně jeden či několik teoretických přístupů, porovnat je anebo poukázat na jejich adekvátnost vzhledem k vybraným literárním textům. Literární texty, které autor ve své práci uvádí, jsou přítomné též většinou formou citace, bez hlubší interpretace. Tím, že se Severa rozhodl začít Aristotelem, projít celým formalismem, strukturalismem až k současné teorii postavy, se podle mě pohybuje pouze na úrovni výčtu. Ve spojitosti s Aristotelem musím konstatovat i fakt, že autor občas vynáší hodnotící závěry, které však nijak neargumentuje, viz např. na straně 40: „Aristoteles, první teoretik, který potvrdil existenci entity zvané postava, je dodnes sice odkazovaným autorem, nicméně jeho teorie povahokresby je považována za nevhodnou a překonanou.“

Nároky, které jsou kladené na bakalářskou práci, samozřejmě neobsahují požadavek povinného vlastního inovativního výzkumu. Podle mého názoru by měla ukazovat schopnost

porozumění primárnímu materiálu, schopnost ho shrnout a v případě výborných prací též samostatně interpretovat. Tomáš Severa ve své práci podle mého názoru do určité míry ukazuje, že vybraným textům se snaží porozumět, ne moc úspěšně je shrnuje, či spíše parafrazuje/cituje a bohužel neinterpretuje.

Přes uvedené připomínky, bych ráda ocenila snahu Tomáše Severy proniknout do teoretických textů, které nejsou vůbec snadné pro pochopení a autorovu píli, se kterou se jednoznačně věnoval danému tématu. Na základě toho hodnotím práci jako velmi dobrou.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **velmi dobře**

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 27. 8. 2012